Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR ze dne 13. 5. 1960, sp. zn. Tzv 10/60, ECLI:CZ:NS:1960:TZV.10.1960.1

Číslo: 12/1961

Právní věta:

Zkušební dobu při podmíněném propuštění třeba stanovit s přihlédnutím k chování odsouzeného ve výkonu trestu odnětí svobody a k závažnosti spáchaného trestného činu tak, aby nejen postoj odsouzeného ve výkonu trestu odnětí svobody, ale i jeho chování, pracovní úsilí a život na svobodě odůvodňoval oprávněnost naděje, že povede řádný život pracujícího člověka.

Soud: Nejvyšší soud ČSR

Datum rozhodnutí: 13.05.1960

Spisová značka: Tzv 10/60

Číslo rozhodnutí: 12

Číslo sešitu: 3

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Podmíněné propuštění, Řádný život pracujícího člověka, Trest

Předpisy: 86/1950 Sb. 64/1956 Sb.

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Odsouzený odpykával trest odnětí svobody jedenácti let uložený mu rozsudkem býv. nižšího vojenského soudu Praha ze dne 2. července 1954, za pokus vraždy podle § 5 odst. 1, § 216 odst. 1 tr. zák. Pokusu vraždy se dopustil na vlastní manželce.

Podmíněně propuštěn z výkonu trestu odnětí svobody byl dne 11. prosince 1959, tedy po odpykání pěti let, sedmi měsíců a tří dnů trestu. Neodpykaná část trestu odnětí svobody činí pět let, čtyři měsíce a dvacetsedm dní.

Vojenský obvodový soud Mladá usnesením, které nabylo právní moci dne 11. prosince 1959, podmíněně propustil odsouzeného z výkonu trestu odnětí svobody po odpykání jeho poloviny, přičemž zkušební dobu stanovil na dva roky.

Nejvyšší soud ke stížnosti pro porušení zákona, kterou podal generální prokurátor – hlavní vojenský prokurátor proti usnesení vojenského obvodového soudu Mladá ze dne 11. prosince 1959, v neprospěch odsouzeného, zrušil napadené usnesení, pokud jím byla stanovena zkušební lhůta při podmíněném propuštění na dva roky a za nezměněného výroku o tom, že se odsouzený podmíněně

propouští z výkonu trestu odnětí svobody, stanovil podle § 34 odst. 1 tr. zák. zkušební dobu na 6 (šest) let. Současně podmíněně propuštěnému podle § 34 odst. 2 tr. zák. uložil, aby se vystříhal nemírného požívání alkoholických nápojů.

Z odůvodnění:

Usnesení vojenského obvodového soudu Mladá, které nabylo právní moci dne 11. prosince 1959, napadl v zákonné tříměsíční lhůtě generální prokurátor – hlavní vojenský prokurátor stížností pro porušení zákona, v níž dovozuje, že sice podmíněné propuštění odsouzeného bylo správné, že však měla být stanovena delší zkušební doba a mělo být podmíněně propuštěnému uloženo přiměřené omezení směřující k tomu, aby vedl řádný život pracujícího člověka.

Stížnosti pro porušení zákona nutno přisvědčiti.

Podmíněně propuštěný byl v roce 1954 odsouzen proto, že dne 8. 5. 1954 ve svém bytě vyvolal hádku se svou manželkou, na kterou pak ve vražedném úmyslu dvakrát vystřelil ze služební pistole a způsobil jí střelnou ránu týlní krajiny lebky s proražením klenby lebeční a poškozením tvrdé pleny a mozku. Krátce po činu bylo u něho zjištěno 1,7 promile alkoholu v krvi. Rozsudek býv. nižšího vojenského soudu Praha zjistil u jmenovaného stálý sklon k nemírnému požívání alkoholu.

K rozhodnutí o podmíněném propuštění z výkonu trestu odnětí svobody došlo na návrh náčelníka NPT, v němž se uvádí, že odsouzený, který pochází z dělnické rodiny a sám je původním povoláním dělník, projevil po dobu výkonu trestu dobrý poměr k práci a choval se ukázněně.

Byly tedy dány podmínky pro jeho podmíněné propuštění.

Nesprávně však postupoval vojenský obvodový soud Mladá, jestliže při stanovení délky zkušební doby podle ustanovení § 34 odst. 1 tr. zák. použil nejkratší zákonem přípustné zkušební doby.

Zkušební dobu při podmíněném propuštění třeba stanovit s přihlédnutím k chování odsouzeného ve výkonu trestu odnětí svobody a k závažnosti spáchaného trestného činu tak, aby nejen postoj odsouzeného ve výkonu trestu odnětí svobody, ale i jeho chování, pracovní úsilí a další život na svobodě odůvodňoval oprávněnost naděje, že povede řádný život pracujícího člověka. Délka zkušební doby se stanoví podle § 34 odst. 1 tr. zák. na dvě až deset let.

I při řádném chování a dobré pracovní morálce odsouzeného ve výkonu trestu odnětí svobody je stanovení zkušební doby při podmíněném propuštění na nejkratší zákonem přípustnou dobu, v očividném nepoměru k závažnosti trestného činu proti životu vlastní manželky. Vzhledem k dosud neodpykané části uloženého trestu odnětí svobody je délka zkušební doby nepřiměřená a nemůže zajistit, aby náprava odsouzeného, která dobře začala ve výkonu trestu, byla trvalá. Pro takový závěr je třeba podstatně delší zkušební doby.

Vojenský obvodový soud Mladá pochybil však i v dalším směru, jak právem vytýká stížnost pro porušení zákona.

Podmíněně propuštěný projevoval po dlouhou dobu sklony k nemírnému požívání alkoholických nápojů, jak vyplývá z rozsudku, kterým byl odsouzen. Také pokusu vraždy se dopustil značně ovlivněn vypitým alkoholem. Právě alkohol působil na jmenovaného, že se lehce rozčiloval a jeho rozčílení, jak sám uváděl, mělo za následek, že jednal krajně nerozvážně, aniž by si uvědomoval následky svého jednání.

Mimo jiné právě i na takovéto případy míří ustanovení § 34 odst. 2 tr. zák., podle něhož podmíněně propuštěnému lze uložit přiměřená omezení směřující k tomu, aby vedl řádný život pracujícího

člověka.

Vojenský obvodový soud Mladá, když rozhodoval o návrhu na podmíněné propuštění odsouzeného měl odpovědněji přistoupit k hodnocení profilu odsouzeného a také svým rozhodnutím přispět k další výchově podmíněně propuštěného, aby se tento zbavil svého neblahého zlozvyku nemírného požívání alkoholických nápojů při vědomí, že překročí-li soudem, stanovený zákaz, hrozí mu odpykání zbytku trestu odnětí svobody.

Omezení ve smyslu ustanovení § 34 odst. 2 tr. zák. stává se v daném případě důrazným opatřením ze strany soudu, které ve svých důsledcích pomůže podmíněně propuštěnému odstranit nejvážnější jeho charakterové nedostatky. A k takovému cíli zákonnými prostředky působit, je důležitým úkolem soudu.

Porušil tedy vojenský obvodový soud svým usnesením zákon v obou směrech ve stížnosti vytýkaných.

Proto Nejvyšší soud vyslovil porušení zákona a maje všechny podklady pro konečné vyřízení věci, napravil vadné rozhodnutí stanovením delší zkušební doby a uložením přiměřeného omezení.